

Monitorització del Sistema

René Serral-Gracià¹

¹Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)

November 12, 2017

Temari

- 1 Introducció a l'Administració de Sistemes
- 2 Instal·lació del Sistema Operatiu
- 3 Gestió d'usuaris
- 4 Gestió d'aplicacions
- 5 **Monitorització del sistema**
- 6 Manteniment del sistema de fitxers
- 7 Serveis locals
- 8 Serveis de xarxa
- 9 Protecció i seguretat
- 10 Virtualització

Outline

- 1 Introducció
- 2 Monitorització del sistema
- 3 Gestió de processos
- 4 Monitorització d'usuaris
- 5 Monitorització d'Entrada/Sortida
- 6 Monitoritzar una Xarxa

Outline

- 1 **Introducció**
 - Objectius
- 2 Monitorització del sistema
- 3 Gestió de processos
- 4 Monitorització d'usuaris
- 5 Monitorització d'Entrada/Sortida
- 6 Monitoritzar una Xarxa

Objectius

Coneixements

- Comandes de monitorització
- Significat dels diferents signals

Habilitats

- Obtenir informació sobre el comportament del sistema
 - Activitat de CPU
 - Activitat de memòria
 - Activitat de disc
- Modificació de l'estat d'un procés
 - Canvi de prioritats
 - Aturada i continuació de processos

Outline

- 1 Introducció
- 2 Monitorització del sistema**
 - CPU
 - Memòria
 - Disc
 - Xarxa
 - Usuaris
 - Altres tasques de monitorització
- 3 Gestió de processos
- 4 Monitorització d'usuaris
- 5 Monitorització d'Entrada/Sortida

Monitorització del sistema

Per què monitorització?

- Controlar l'estat dels recursos de forma pro-activa
- Controlar l'estat dels serveis
- Seguretat

Accions

- Automàtiques
- Manuals

Monitorització del sistema

Què monitoritzem?

- CPU
- Memòria
- E/S
- Xarxa
- Usuaris
- Serveis
- Logs

Monitorització del sistema

Altres factors

- Quan es monitoritza el recurs?
- Qui ha de ser notificat quan hi ha un problema?
- Quin es el criteri per notificar un warning?
- I per un error crític?

Activitat de CPU

Monitoritzar

- Processadors inactius
- Processadors monopolitzats
 - Per un sol procés
 - Per un sol usuari

Eines

uptime, top, ps

Activitat de memòria

Monitoritzar

- Manca de memòria
- Monopolització de la memòria
 - Per un sol procés
 - Per un sol usuari
- Swap

Eines

free, vmstat, top

Activitat de disc

Monitoritzar

- Sistema de fitxers
- Activitat anòmla d'entrada/sortida
- Memòria virtual
 - Excés de paginació
 - Espai lliure

Eines

vmstat, df, iostat, iotop

Activitat de Xarxa

Monitoritzar

- Ample de banda
- Serveis locals i remots
- Connexions entrants/sortints
- Perfil del tràfic

Eines

`ifconfig`, `netstat`, `tcpdump`, `nmap`, **logs del sistema**

Activitat dels usuaris

Monitoritzar

- Sessions actives
 - Localment
 - Remotament
- Usuaris connectats
- Què fan?

Eines

w, last, fuser, lsof

Altres tasques de monitorització

Activitat de serveis i servidors

- Càrrega del servidor Web
- Cues de correu electrònic
 - D'entrada
 - De sortida
- Cues de les impressores

Fitxers de registre (logs)

- Errors del sistema
- Activitat anòmala (seguretat)

Outline

- 1 Introducció
- 2 Monitorització del sistema
- 3 Gestió de processos**
 - Canvi de prioritats
 - Els Signal
- 4 Monitorització d'usuaris
- 5 Monitorització d'Entrada/Sortida
- 6 Monitoritzar una Xarxa

Tasques de gestió de processos

Identificació del procés

- De qui és el procés?
- Quina tasca realitza?
 - És important?
 - És un atac? ... o un error?

Actuació sobre el procés

- Canvi de prioritats
- Aturar i reactivar un procés
- Matar un procés

Canvi de prioritats

- En el moment d'executar el procés
 - `nice +10 comanda ...`
- Un cop ja està en execució
 - `renice +10 <pid>`
- Només root pot incrementar la prioritat

Valors negatius indiquen prioritats més altes

Algun consell

Shell a alta prioritat

- Procés més prioritari que el swap
 - Permet monitoritzar/solucionar més eficientment la situació
- Els processos fills hereten la prioritat del pare

Prioritats relatives

- La prioritat és un terme relatiu
- Poc útil si tots els processos són molt prioritaris

Enviament de signals a processos

```
kill <signal> <pid>
```

- -KILL: acabar l'execució del procés immediatament
- -TERM: demanar al procés que acabi (kill, per defecte)
- -INT: interrompre el procés (kill, per defecte)
- -STOP: atura un procés
 - No pot entrar a la cua de ready
- -CONT: re-activa un procés aturat

```
killall <signal> <nom comanda>
```

- Envia el signal a **TOTS** els processos amb aquest nom

Outline

- 1 Introducció
- 2 Monitorització del sistema
- 3 Gestió de processos
- 4 Monitorització d'usuaris**
- 5 Monitorització d'Entrada/Sortida
- 6 Monitoritzar una Xarxa

Monitorització d'usuaris

Activitat d'usuaris

- `w [usuari]`
 - Llista d'usuaris connectats i la comanda que estan executant
 - Si se li dóna un username, llista les connexions que té
- `last [usuari]`
 - Llista de les darreres connexions establertes... finalitzades o no
- `finger [usuari]`
 - Llista totes les sessions o les de l'usuari donat

Outline

- 1 Introducció
- 2 Monitorització del sistema
- 3 Gestió de processos
- 4 Monitorització d'usuaris
- 5 Monitorització d'Entrada/Sortida**
 - Exemples
- 6 Monitoritzar una Xarxa

Monitorització de fitxers

Activitat de fitxers

- `fuser <nom de fitxer>`
 - Identifica els processos que estan usant un fitxer
- `lsof [nom de fitxer | nom de directory]`
 - Llistat de fitxers oberts

Activitat del disc

Espai ocupat

- `du [nom de fitxer | nom de directori]`
 - Indica l'espai ocupat per un directori (incloent subdirectoris)

Espai lliure

- `df [nom de fitxer | nom de directory]`
 - Espai disponible a cadascuna de les particions

Activitat d'entrada/sortida

- `vmstat`
- `iostat`
- `iotop`

Exemple top

```
top - 10:01:50 up 4 days, 8:40, 5 users, load average: 1.77, 1.51, 1.56
Tasks: 281 total, 1 running, 279 sleeping, 0 stopped, 1 zombie
%Cpu0  : 13.2 us,  3.3 sy,  0.0 ni, 82.9 id,  0.3 wa,  0.0 hi,  0.3 si,  0.0 st
%Cpu1  : 10.2 us,  1.5 sy,  0.0 ni, 87.3 id,  0.3 wa,  0.0 hi,  0.6 si,  0.0 st
%Cpu2  : 12.7 us,  1.5 sy,  0.0 ni, 84.6 id,  0.6 wa,  0.0 hi,  0.6 si,  0.0 st
%Cpu3  : 16.3 us,  1.7 sy,  0.0 ni, 81.6 id,  0.0 wa,  0.0 hi,  0.3 si,  0.0 st
KiB Mem : 16314076 total, 5436464 free, 3590272 used, 7287340 buff/cache
KiB Swap: 16360444 total, 16318936 free, 41508 used. 10859404 avail Mem
```

PID	USER	PR	NI	VIRT	RES	SHR	S	%CPU	%MEM	TIME+	COMMAND
17901	rserral	1	0	1429512	265436	126648	S	16.5	1.6	4:51.75	slack
17115	rserral	5	0	2640856	349772	137352	S	9.6	2.1	5:00.66	gnome-shell
17340	rserral	1	0	1667320	157220	91880	S	4.6	1.0	0:33.14	slack
444	root	-51	0	0	0	0	S	2.0	0.0	17:17.13	irq/17-i2c_desi
17133	rserral	1	0	562520	236400	201880	S	1.7	1.4	0:51.53	Xwayland
17343	rserral	1	0	471912	48636	30472	S	1.7	0.3	0:00.92	python2
18210	rserral	1	0	3021200	577976	253764	S	1.3	3.5	4:42.75	firefox
286	root	-51	0	0	0	0	S	1.0	0.0	8:01.12	irq/17-idma64.1
20211	rserral	6	0	46988	3904	3044	R	1.0	0.0	0:00.33	top
19472	root	1	0	0	0	0	S	0.7	0.0	0:11.71	kworker/u8:2
6	root	1	0	0	0	0	S	0.3	0.0	13:19.49	ksoftirqd/0
7	root	1	0	0	0	0	S	0.3	0.0	2:02.42	rcu_preempt
17	root	1	0	0	0	0	S	0.3	0.0	13:23.78	ksoftirqd/1
23	root	1	0	0	0	0	S	0.3	0.0	14:30.76	ksoftirqd/2
29	root	1	0	0	0	0	S	0.3	0.0	16:11.32	ksoftirqd/3
445	root	-51	0	0	0	0	S	0.3	0.0	3:06.32	irq/51-DLL075B:
621	message+	1	0	48732	6700	3072	S	0.3	0.0	4:09.41	dbus-daemon

Sortida `vmstat`

```
# vmstat -n 30
procs -----memory----- ---swap--  ----io----  -system--  ----cpu----
 r  b   swpd   free   buff  cache   si  so   bi   bo   in   cs  us  sy  id  wa
 0 10 249496 54376  6172 113464   3   2   35   52   36   57   9   1  83   6
 1 10 249496   8132  6188   3584  13   0   38   12  353  611   5   0  88   7
 1 10 124949  4960  6204  3720   0  54  26   6  349  611   5   5  86   4
 1  9 109496  2832  6220  3840  10  10  26   6  352  623   1  10  85   4
 1  8  49496  1708  3236  2848  13 117  13   6  349  595   1  25  65  10
 1  9   9496   596  1252  1976 150 200  26  14  349  607   3  20  72   4
```

Activitat

Tenim un servidor de bases de dades amb 1 CPU (amb hyperthreading)

- Quin problema creieu que hi ha al servidor?
- Quines accions faríeu?

```
top - 09:38:09 up 1 day, 18:29, 6 users, load average: 4.08, 4.93, 4.39
Tasks: 425 total, 12 running, 413 sleeping, 0 stopped, 0 zombie
%Cpu(s): 91.0 us, 6.8 sy, 0.9 ni, 1.3 id, 0.0 wa, 0.0 hi, 0.0 si, 0.0 st
KiB Mem : 16355660 total, 125088 free, 6559812 used, 9670760 buff/cache
KiB Swap: 33691644 total, 33689476 free, 2168 used. 8286212 avail Mem
```

PID	USER	PR	NI	VIRT	RES	SHR	S	%CPU	%MEM	TIME+	COMMAND
4102	pcomp	20	0	2920500	1.029g	98884	S	46.1	6.6	103:32.24	firefox-esr
12802	pcomp	20	0	102332	68188	14164	R	30.6	0.4	0:00.93	chrome-bg-proc
12818	pcomp	20	0	80856	51980	17732	R	22.4	0.3	0:00.68	chrome-bg-proc
12835	pcomp	20	0	88840	49892	10524	R	17.1	0.3	0:00.52	chrome-bg-proc
3947	pcomp	20	0	2207552	505540	69276	S	14.5	3.1	49:25.10	gnome-shell
12861	pcomp	20	0	75972	37808	10480	R	12.2	0.2	0:00.37	chrome-bg-proc
12834	pcomp	20	0	65460	25816	8488	R	11.2	0.2	0:00.34	chrome-bg-proc
12873	pcomp	20	0	69680	32032	10508	R	9.2	0.2	0:00.28	chrome-bg-proc
12858	pcomp	20	0	59056	18824	8452	R	7.6	0.1	0:00.23	chrome-bg-proc
12833	pcomp	20	0	14312	11436	1356	R	6.9	0.1	0:00.21	mysqld

Activitat

Tenim un servidor

- Quin problema creieu que hi ha al servidor?
- Quines accions faríeu?

```
top - 16:31:15 up 3:04, 20 users, load average: 29.76, 17.88, 10.19
Tasks: 1016 total, 2 running, 1013 sleeping, 1 stopped, 0 zombie
Cpu(s): 2.5%us, 1.2%sy, 0.0%ni, 86.8%id, 9.4%wa, 0.0%hi, 0.1%si, 0.0%st
Mem: 65969572k total, 33193236k used, 32776336k free, 8656k buffers
Swap: 16777208k total, 7635416k used, 9141792k free, 31292k cached
PID  USER      PR  NI  VIRT  RES  SHR  S  %CPU  %MEM    TIME+  COMMAND
3164  tst8      20   0 23.1g 21g  584  R 100.0 34.1   7:44.76 emacs
4576  tst8      20   0 104m 1080 476  S  53.3  0.0   2:17.90 genarray.sh
1010  root      20   0   0     0     0  D   2.0  0.0   2:07.06 kmirrord
3342  g_users   20   0 15868 1528 476  R   1.0  0.0   1:43.80 top
168   root      20   0   0     0     0  S   0.3  0.0   0:02.09 events/21
2568  tst6      20   0 101m 376  240  S   0.3  0.0   1:27.30 sshd
```

Outline

- 1 Introducció
- 2 Monitorització del sistema
- 3 Gestió de processos
- 4 Monitorització d'usuaris
- 5 Monitorització d'Entrada/Sortida
- 6 Monitoritzar una Xarxa**

Monitoritzar una Xarxa

Sistemes integrats

- Centralitzen la informació de diferents servidors
 - Recursos
 - Serveis
 - Uptime
 - Connectivitat
 - Logs
- Faciliten la detecció de problemes
- NagiOS, Splunk

Treball personal

- Eines de còpia de seguretat
 - dump
 - tar
 - gzip, bzip2, zip, rar, partimage, Norton Ghost